

Ethics and anti-corruption in Norwegian municipalities

- framework, fact and KS advises

Lise Spikkeland, KS 9. February 2024

Why are the municipalities exposed to corruption?

- A lot to gain!
- Public authority can be influenced
- Has 50 bn Euro per year at its disposal
- Ca. 515 000 employees
- 11 000 elected representatives
- 2500 municipal companies 14 bn Euro

Corruption a threat to:

- The rule of law and equal treatment of citizens
- Impartiality and integrity
- The municipality's use of resources
- The municipality's reputation /trust

... leads to:

- Financial loss
- Loss of trust of the citizens
- Individual consequences

It's also about good governance

What is ethics about?

- Work with ethics to obtain a high ethical standard
- About municipalities **safeguarding** the community's interests
- Ethics is about **trust** high ethical standard leads to trust
- Trust a prerequisite in a well functioning local democracy

Work with ethics - concrete purpose:

- To be aware and recognize when you are facing a dilemma
- To be prepared and equipped to clarify what is the right thing to do
- Help make the **right decision** when facing a dilemma
- Build an **integrity system** to prevent, unveil and handle

Frame and Facts

12

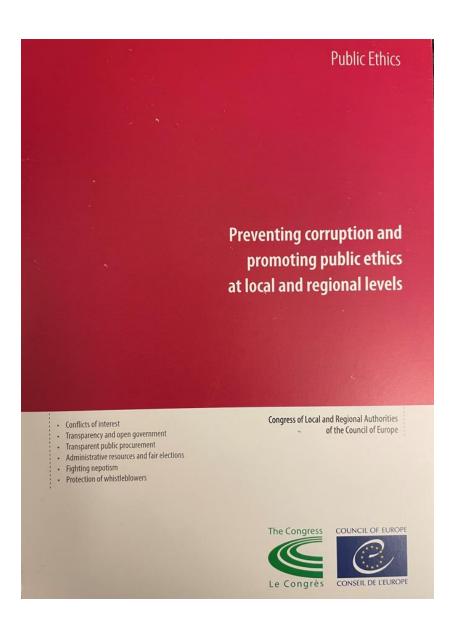
PRINCIPLES OF GOOD DEMOCRATIC GOVERNANCE

- Participation, Representation, Fair Conduct of Elections
- 2. Responsiveness
- 3. Efficiency and Effectiveness
- 4. Openness and Transparency
- 5. Rule of Law
- 6. Ethical Conduct
- 7. Competence and Capacity
- 8. Innovation and Openness to Change
- Sustainability and Long-Term Orientation
- 10. Sound Financial Management
- 11. Human Rights, Cultural Diversity and Social Cohesion
- 12. Accountability
- The 12 Principles of Good Democratic Governance encapsulate fundamental values defining a common vision of European democratic governance.
- Enshrined in the Strategy for Innovation and Good Governance at Local Level, the 12 Principles assist public authorities in improving governance and enhancing service delivery to citizens.
- Toolkits, training materials and benchmarks, developed by the Centre of Expertise, are available to governments at local, regional and central level alike.

www.coe.int/good-governance/

Ethic and ethical standard – general and consisting of

- Conflicts of interest
- Transparency and open government
- Transparent public procurement
- Administrative resources and fair elections
- Fighting nepotism
- Protection of whistleblowers

Newsroom

Latvia - Publication of 5th Round Second Compliance Report

STRASBOURG 17/01/2023

Legal framework - Norwegian law

Number of measures that hinder corrupt actions.

§ Local Government Act § General Civil Penal Code § Representation of the People Act - The Election Act Public Administration Act § Freedom of Information Act § Act on Public Procurement § Accounting Act § Working Environment Act § Competition Act etc.

- Nevertheless... corruption can develop
- Compliance with the law?
- Continual attention to the theme is necessary

Corruption seen from within and the outside

From within - elected politicians local level

Er du kjent med at noen i kommunen/ det kommunale selskapet har opplevd situasjoner med forventning om uetisk atferd eller tilbud om utilbørlig fordel?

From the outside - citizens

I hvilken grad tror du ulike former for korrupsjon skjer i kommunen din?

Kilde: Ipsos (2022) Undersøkelse på oppdrag for KS: Uetisk atferd og korrupsjon i kommunesektoren, DFØ 2021, Innbyggerundersøkelsen

Great pressure on municipal leaders in Norway!

Local councillors and managers

- 90 % believe corruption is a minor or very minor problem in their own municipality
- More than 4 out of 10 know that someone in the municipality has been offered improper benefits in the form of bribes, 'greasing the wheels', circumvention of rules or favourism in various situations.
- More then 4 out of 10 respond that they have experienced situations with pressure or expectations to engage in unethical behavior or corruption
- Corruption in the form of bribes is not particularly widespread.

Risk

In which sector

... are inquiries about undue advantage most common?

- The majority 32% believe that area, planning and building matters are most at risk
- 15% answer property
- 5% believe that no particular sector stands out
- Middle managers (33%) top managers (16%) none most exposed (20%)

From whom

...do inquiries about undue advantage most often come?

- From landowners and private individuals 26%
- No particular players 23%
- From associations in the local community 21%
- Friend, family, private contact 14%
- Don't know 12%

What's in place and what's not? Status in municipalities' effort - main findings

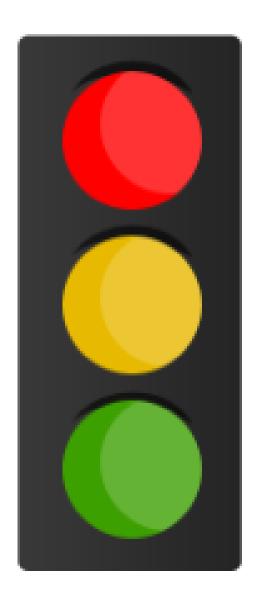
5 % do <u>not</u> have routines about **whistle blowing**

33 % have missings in their ethical guidelines

40 % do <u>not</u> implement **risk analysis** about the risk of unethcical behavior and corruption

General several areas with **potential for improvement**

Larger municipalities have more in place than smaller

Vulnerabilities in everyday life

- "It doesn't affect us"
- Unaware of conflict of interest
- Gifts and other offers
- Different rules apply for politicians
- Do nothing with warnings of something suspicious
- Private use of municipal equipment
- Employees with multiple roles board members or having private companies
- Violation of procurement regulations
- Consultants working on municipal projects
- Lack of knowledge among the suppliers the municipality uses
- Projects that external actors conduct for the municipality
- Procurement without tenders, desire for "local" suppliers, use of subcontractors

KS advises

Anti-corruption work – both structure and culture

Structure:

- Laws, rules and routines for prevention, oversight and enforcement
- The law as a barrier to fraud and corruption.

Culture:

- How to develop a practice in our municipality that ensures that we don't go wrong? For example, knowledge and practice of the law
- How can employees react and do the right thing when they end up in situations where the ethical boundaries are unclear?

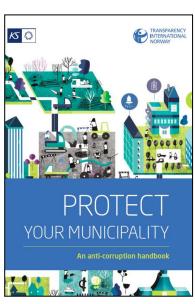
Ethics work: help to clarify what is right and wrong in certain situating

KS role – to support local authorities

- Website www.etikkportalen.no
- Committee on Ethics in the Municipal Sector
- Guidelines and self-assessment tool
- Protect your municipality Handbook
- Guide on Whistleblowing
- Collection of Dilemmas
- Register of Board Positions
- Recommendations on municipal ownership
- Ethics conferences
- Councillours training programme elected representatives
- KS Lawyer
- Network for chief executives
- Facts and know-how
- Collaboration between KS and Transparency International

Committee on ethics – some recommendations

Ethics continuously be on the agenda - dilemmas and solutions needs to be discussed

Guidelines and regulations alone are no guarantee for high ethical standard

Outsiders and other elected officials should know if elected officials have interests that could cause a conflict of interest

Contributions like trips or events should be avoided if the goal is perceived to be building relations

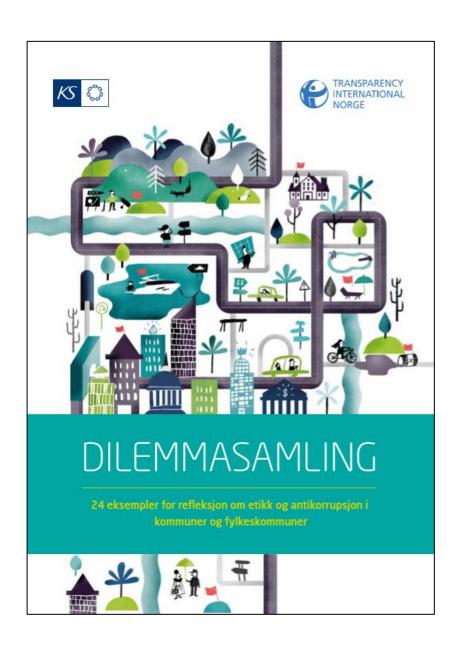
Transparency about gifts, roles and ownership interests

Elected representatives should not sit on the boards of municipally owned enterprises and companies

Collection of dilemmas

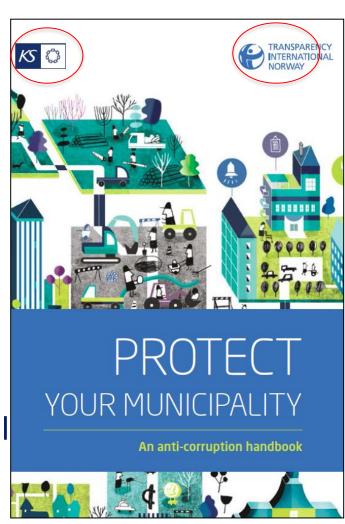
Protect your municipality! Handbook in anti-corruption

A manual

- 1) How to prevent?
- 2) How to uncover?
- 3) How to deal with?

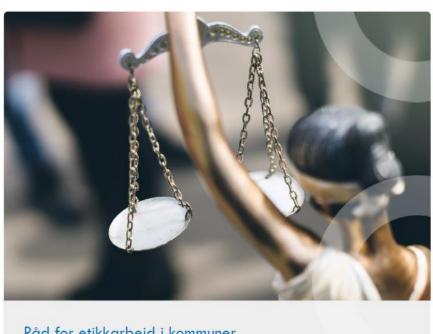
Anti-corruption programme

- 1) Values, attitudes and culture
- 2) Ethical guidelines
- 3) Risk analyses
- 4) A good system of oversight and control
- 5) Strategy for procurement
- 6) Channel for whistleblowing

Guidelines and self-assessment tool

1. Experiences/survey

2. Current status/survey

3. Guidelines and self-assessment tool

Råd for etikkarbeid i kommuner

Del av Oslo Economics rapport 2017-61

Guidelines for working with ethical conduct

9 topics/spheres – 2 to 5 advices for each

An example

3. Risk-analysis

Advises:

- Regularly map what processes are at most risk for corruption
- Give priority to areas known to be risk areas like procurement, spacial planning, building application and public enterprises
- Carry out measures for risk reduction when risk is revealed

Further explanation:

- Why risk-analysis is an important topic & what lies behind the 3 advices
- examples:
 - guide from Transparency International
 - Risk analysis in X municipality
 - Recommendations from KS corporate governance

Self assessment tool

EGENEVALUERING AV ETIKKARBEID I KOMMUNER

Yes/no details

Spørsmål til kommunens etikkarbeid	Følger din	Forklarin	
•	kommune rådet?	av rådei	
. Verdier, holdninger og kultur			
Har kommunen verdier som tydeliggjør rollen medarbeidere og folkevalgte har overfor samfunnet og brukere av kommunale tjenester? Har kommunen offentliggjort sine verdier?		Venstre	
Har kommunen iverksatt tiltak slik at medarbeidere og folkevalgte får en god forståelse for verdienes praktiske betydning og tar ansvar		klikk	
for at de etterleves, for eksempel gjennom dilemmatrening og medarbeidersamtaler?			
Total de citetie es, for casciliper glanioni dilenning og medalibetærsamider.			
. Etiske retningslinjer			
Har kommunen vedtatt og offentliggjort etiske retningslinjer for medarbeidere og folkevalgte?			
Beskriver de etiske retningslinjene hvordan medarbeidere og folkevalgte skal håndtere interessekonflikter, herunder habilitetsspørsmål,			
bierverv og gaver/fordeler?		Vanstr	
Beskriver de etiske retningslinjene reaksjoner ved brudd på retningslinjene?		Venstre klikk	
Undersøker kommunen jevnlig om medarbeidere og folkevalgte kjenner og etterlever de etiske retningslinjene, og om det blir reagert ved		, Amax	
brudd på retningslinjene?			
Må nye medarbeidere underskrive på at de vil følge de etiske retningslinjene, som en del av arbeidskontrakten?		/	
3. Risikoanalyser for å avdekke sårbare områder og prosesser			
Kartlegger kommunen jevnlig hvilke prosesser som er mest utsatt for risiko for uetisk atferd og korrupsjon?			
Prioriterer kommunen kartlegging av risiko for uetisk atferd og korrupsjon i kjente risikoområder som anskaffelser, plan- og		Venstre klikk	
		KIIKK	
byggesaksbehandling og eierstyring av kommunale selskap?			
byggesaksbehandling og eierstyring av kommunale selskap? Iverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon?		ļ L	
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon?			
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? I. Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og	nei		
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? I. Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og administrasjonen?	nei nei	Venstre	
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? I. Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og		Venstre klikk	
Iverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? I. Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og administrasjonen? Arbeider kommunen aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike avdelinger og medarbeidere innad i administrasjonen? Gjør administrasjonssjef og ordfører gjør jevnlig rede for hvordan ulike deler av administrativ og politisk ledelse opprettholder en klar			
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? I. Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og administrasjonen? Arbeider kommunen aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike avdelinger og medarbeidere innad i administrasjonen?	nei		
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? K. Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og administrasjonen? Arbeider kommunen aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike avdelinger og medarbeidere innad i administrasjonen? Gjør administrasjonssjef og ordfører gjør jevnlig rede for hvordan ulike deler av administrativ og politisk ledelse opprettholder en klar	nei	Venstre klikk	
lverksetter kommunen risikoreduserende tiltak når det avdekkes risiko for uetisk atferd og korrupsjon? Klar rolle- og ansvarsfordeling Arbeider administrativ og politisk ledelse aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og administrasjonen? Arbeider kommunen aktivt for å opprettholde en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike avdelinger og medarbeidere innad i administrasjonen? Gjør administrasjonssjef og ordfører gjør jevnlig rede for hvordan ulike deler av administrativ og politisk ledelse opprettholder en klar rolle- og ansvarsfordeling i praksis?	nei		

Test: How are ethics in your municipality?

- 1. Are ethical **guidelines** in place?
- 2. Is ethics a topic in leader training?
- 3. Is ethics **a frequent theme** in department meetings/leadership meetings?
- 4. Do new employees get training in ethics?
- 5. Are there established meeting places for reflection on ethical challenges/dilemmas?
- 6. Has the **elected council** discussed ethics at least once in this period?
- 7. Is ethic work **reported** to the council regurarily
- 8. Are there routines for **whisteblowing** and the reporting of incidents?
- 9. Does the municipality always use **tenders** when the procurement rules require them?

Transparency International – Corruption perception index 2023

